

Posudek diplomové práce

Jan Procházka, „**Bulharská pravoslavná církev mezi lety 1944 a 1956**“

(magisterská práce na FSV UK – Institut mezinárodních studií, vedoucí práce PhDr.

Miroslav Tejchman, DrSc.), Praha 2010, 77s.

Historií Bulharska se zabývala dosud řada českých historiků, počínaje především H. Jirečkem. Nakonec již několikrát vyšly obsáhlé Dějiny Bulharska, poslední před několika lety. Že by se někdo zabýval církevními dějinami této země, zejména pak toho poválečného období, není mi známo. Ostatně v samotném Bulharsku vyšlo jen několik prací a mimo něj jen v podstatě jedna. O to více je třeba ocenit práci kolegy Procházky, která je u nás vpravdě průkopnickou.

Práce začíná historickým úvodem, jehož poměrná rozsáhlost je zejména v části věnované historii pravoslavné církve v Bulharsku velmi případná. Následných pět kapitol velmi plasticky popisuje cestu, kterou pravoslavní v této zemi museli projít ve složité situaci dvanácti poválečných let, kdy se rodila „lidová demokracie“ a kdy se dostala k moci komunistická strana. Jako i v ostatních zemích východní Evropy i v Bulharsku se museli komunisté vypořádat s církevní otázkou. A tak, přesto že provedli odluku církve od státu, dokázali nakonec, s pomocí ke spolupráci ochotných, si církev svým způsobem podřídit. Hlavní nástroje k tomu bylo ekonomické oslabení církve (a tak její větší závislost na státních dotacích) a využití personálních rozporů.

Cíl, který si autor dal, tedy popsat jak církev koexistovala, spolupracovala a trpěla v počátcích komunistického režimu, byl splněn. Vznikla případová studie na téma vztah církve a státu. Vlastní církevní tematika je pak dobře začleněná do širších souvislostí bulharského vývoje v popisované době. Větších připomínek k práci nemám. Pokud byly, pak jsem je při jejím zpracování a při závěrečné textaci osobně s autorem projednal.

Jako celek Procházkova práce působí velmi dobrým dojmem. Je dobře strukturovaná a autor si položil správné otázky a také je pečlivě zodpověděl. Tak prokázal, že umí pracovat s materiálem, rozlišovat mezi jednotlivostmi a tím nejprůkaznějším a to nejlepší z toho pak dovést do správných souvislostí a vyvozovat příslušné závěry. Rozbor a zhodnocení využitě literatury a dalších zdrojů je na úrovni. Práci dobře vyplňují i obě přílohy.

Kolega Procházka si vybral složitou a velmi zřídka frekventovanou problematiku. Využil existující bulharskou i zahraniční literaturu ke shromáždění kvanta poznatků, na jejichž základě napsal velmi slušnou práci, která vyhovuje všem požadavkům, kladeným na práce magisterské. Doporučuji proto přijetí této práce, kterou hodnotím jako v ý b o r n o u - 1.

V Praze, dne 11. června 2010.

PhDr. Miroslav Tejchman, DrSc.